

Aan: leden Commissie Middelen Gemeente Heemstede

15 september 2023

Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende.

We hebben kennisgenomen van het op de agenda van de vergadering van de Commissie Middelen op 20 a.s. september geagendeerde document Energiepact Heemstede.

Op een aantal punten roept de inhoud van het Energiepact bij ons dusdanige vragen op dat we deze graag onder uw aandacht willen brengen. Het gaat ons om twee onderdelen uit de nota: Zonneparking sportpark Groenendaal en het onderdeel Zonne-energie lokaal opslaan.

Zonneparking sportpark Groenendaal

1. Bewonersparticipatie bij het plaatsen van panelen op de zonneparking Groenendaal komt niet meer terug in dit voorstel. In de RES en in de eerdere besluitvorming in de raad is de afgelopen jaren steevast gesproken over de doelstelling om minsten 50% lokaal in eigendom bij de inwoners te geven - Zon op Heemstede wordt hierbij expliciet genoemd als partner. We werken hier graag aan mee (het model ligt er, we kunnen vandaag aan de slag). Echte bewonersparticipatie (= geld erin steken, mede-eigenaar worden) is juist zo belangrijk voor het versterken van betrokkenheid bij de transitie en de acceptatie van zo'n installatie. Na een eenmalige investering ontvangen deelnemers jaarlijks rendement met een terugverdientijd van 7 tot 9 jaar en een totale looptijd van het project van 15 jaar.

Door inwoners te laten participeren dragen zij financieel bij en daalt daarmee de noodzakelijke bijdrage vanuit de bestemmingsreserve Energietransitie met een bedrag van circa 225K.

Deelname van inwoners sluit naadloos aan bij twee van de uitgangspunten van het Energiepact: *inwoners zijn samen aan zet* en *Profijt en terugverdienen voor Heemstedenaren*.

Tot nu toe zijn wij tot onze teleurstelling nooit op een serieuze manier betrokken geweest bij dit toch al enige tijd lopende traject. We hebben tijdens het generieke "participatietraject" slechts kunnen meepraten over secundaire aspecten zoals de kleur van extra bankjes, vergroening van de omgeving en het al dan niet plaatsen van een uitkijktoren of een petanque baan. Wij hebben een ander beeld bij bewonersparticipatie, daarnaast zijn dit geen onderwerpen waar onze expertise ligt.

2. In het voorstel wordt nog steeds uitgegaan van een jaarlijkse opbrengst van 550.000kWh. Wij vinden dat niet reëel. De voor de onderliggende berekening gebruikte applicatie gaat simpelweg uit van de beschikbaarheid van het gehele terrein, zonder rekening te houden met verdere randvoorwaarden. Inmiddels zijn

zonnepanelen wel efficiënter geworden, maar nog steeds zou hiervoor vrijwel het gehele terrein overkap moeten worden.

Praktisch gezien kan echter alleen het lange middengedeelte van het parkeerterrein van circa 550 panelen worden voorzien. Dit gegeven de randvoorwaarden voor de overkapping van het terrein. Zoals het aantal parkeerplaatsen dat ongewijzigd moet blijven en het behoud van de toegang tot afval-brengparkje, het bergbezink-bassin en de riolering. Daarnaast is het terrein opgenomen in het evenementenbeleid als mogelijke locatie voor evenementen. Dit betekent dat de opbrengst komt te liggen op circa 50% van wat wordt voorgesteld – zelfs dus als moderne, meer efficiënte panelen worden gebruikt.

3. Voorgesteld wordt snelladers (CCS nemen wij aan) te plaatsen voor elektrische auto's. Prima plan om laders te plaatsen, maar snelladers moet je plaatsen op plaatsen waar mensen *kort* verblijven (30 tot 45 minuten). Een winkelcentrum is daarvoor erg geschikt. Op een sportterrein waar mensen langer verblijven kan je tegen dezelfde kosten beter meerdere gewone 11kW straatladers plaatsen (veel effectiever) zoals we dat overal in de gemeente doen. Anders staan die auto's het grootste deel van de tijd met volle accu die snellader onnodig bezet te houden. Liever 6 gewone straatladers dan 2 zware snelladers.
4. Voor het project zonneparking Groenendaal wordt voorgesteld 900K beschikbaar te stellen. Het is, zoals aangegeven, reëler uit te gaan van een meer beperkter installatie dan voorgesteld. Hiermee dalen de kosten navenant. Door inwoners via een coöperatie te laten deelnemen financieren zij de zonnestroominstallatie. Onze inschatting is dat in dat geval met halvering van de 900K voor dit project ruimschoots voldoende middelen beschikbaar zijn om de constructie en de ecologische inrichting te realiseren. Dat schept ruimte voor andere duurzaamheidsinitiatieven.
5. Dat de opgewekte stroom ten goede komt aan het zwembad en het sportpark wordt als nadrukkelijk doel geformuleerd. Dat klinkt sympathiek, maar is niet zoals het werkt. Stroom heeft geen label, je weet niet waar de stroom die uit een stopcontact komt is opgewekt. Daarnaast zal het grootste deel van de opbrengst hoe dan ook gewoon terug-geleverd gaan worden aan het net - gegeven de onbalans tussen vraag en aanbod van stroom (intra-day en seizoenen).
6. De ook vanuit financieel oogpunt meest voor de hand liggende aanpak die tevens nauw aansluit bij de uitgangspunten van het Energiepact en de RES ziet er als volgt uit:
 - a. De gemeente realiseert de constructie en ecologische inrichting van het terrein en wordt eigenaar van de constructie.
 - b. Zon op Heemstede draagt zorg voor realisatie van de zonnestroominstallatie (overkapping van de constructie), te financieren door deelnemende inwoners. Hierbij zouden direct omwonenden als eerste de mogelijkheid kunnen krijgen om te participeren.
 - c. Zon op Heemstede wordt hiermee eigenaar van de zonnestroominstallatie, is verantwoordelijk voor de operatie en levert de opgewekte stroom aan afnemers op het sportpark. Op deze manier kan je i.i.g. op papier stellen dat de stroom ten goede komt aan het sportpark en het zwembad.

Bovenstaand model kan als voorbeeld dienen voor vergelijkbare potentiële projecten zoals een overkapping van de gemeentelijke werf, het baggerdepot of andere locaties.

Zonne-energie lokaal opslaan

Het Energiepact stelt voor om 30K tot 250K beschikbaar te stellen voor de aanschaf van een mobiele batterij. Mogelijk is dit een oplossing voor een of ander probleem (t.v.v. van de huidige voorzieningen ten behoeve van de weekmarkt wellicht?), maar het draagt op geen enkele manier bij aan de geformuleerde duurzaamheids-uitgangspunten. Integendeel. Het past dus niet in het Energiepact. Het is niet doeltreffend, noch doelmatig. De gemeentelijke rekenkamer maakt hier gehakt van -;)

Met de batterij moet "*lokaal opgewekte groene stroom voor de weekmarkt en evenementen*" beschikbaar komen. Met als doel "*Een meer duurzame en prettigere openbare ruimte. Op plekken waar we normaal lawaaijige aggregaten inzetten, staat nu een stille batterij. Het teruggeven van lokaal opgewekte energie aan onze inwoners.*"

Voorbij wordt gegaan aan het gegeven dat productie van een batterij substantiële CO₂-uitstoot met zich meebrengt en dat er sprake is van circa 15% laadverlies in het laden/ontladen van de batterij. Dat laadverlies impliceert dat er minder groene stroom op het net beschikbaar is dan in een situatie zonder batterij – dit heeft een negatief effect op de stroommix en betekent per saldo een hogere CO₂ uitstoot!

Waarom zou je een batterij aanschaffen, 15% stroomverlies en extra CO₂ uitstoot voor lief nemen daar waar we een zeer betrouwbaar elektriciteitsnetwerk beschikbaar hebben? Een netwerk dat je toch nodig hebt op die momenten dat er geen of onvoldoende lokale stroomproductie is (herfst- en wintermaanden)?

Wat is überhaupt voor inwoners van de gemeente het voordeel van *lokaal* opgewekte stroom t.b.v. de weekmarkt, ten opzichte van niet-lokaal opgewekte stroom? Is die beter dan groene stroom van een windmolen op de Noordzee? Voor zover je al kan garanderen dat de batterij met lokaal stroom wordt opgeladen... In incidentele gevallen waar je anders een aggregaat zou inzetten kan zo nodig veel beter een bij het evenement passende batterij gehuurd worden. Ten derde wordt het verminderen van netcongestie genoemd, Dit is vanzelfsprekend geen gemeentelijke taak en moet overgelaten worden aan de netbeheerder. Overigens moet hiervoor de batterij op het net worden aangesloten waardoor je al helemaal niet meer kunt garanderen dat lokaal opgewekte stroom wordt geladen.

Het is verstandig om dit voorstel zo snel mogelijk van de lijst af te voeren. Dat maakt weer geld vrij voor duurzaamheids-maatregelen die er wel toe doen!

Over Zon op Heemstede

De Coöperatie Zon op Heemstede is opgericht in 2013 en behoort daarmee tot een van de eerste energiecoöperaties in ons land. Inmiddels zijn er honderden vergelijkbare coöperaties actief, samenwerkend in en ondersteund door de landelijke coöperatie EnergieSamen.

Zon op Heemstede heeft in de gemeente 7 zonnestroominstallaties gerealiseerd, vier op het dak van gemeentelijke panden en drie op particuliere panden. De Coöperatie heeft ook de operationele verantwoordelijkheid waarbij we op een plezierige manier samenwerken met de gemeentelijke organisatie. Twee nieuwe projecten zijn in ontwikkeling.

Via de Coöperatie participeren 100 Heemstedse gezinnen in de genoemde projecten. Eenzelfde aantal gezinnen staat op de wachtlijst (voor circa 1.000 panelen), overigens zonder dat actief wordt geworven. Deelname is interessant omdat de Coöperatie gebruik kan maken van de SCE-regeling (voorheen Postcoderoos) waarmee de rijksoverheid een

minimale opbrengst gedurende 15 jaar garandeert. Dit betekent dat de investering zich gegarandeerd in 7 tot 9 jaar terugverdient, terwijl een project 15 jaar loopt. Op die manier kunnen inwoners die zelf geen of onvoldoende zonnepanelen kunnen leggen toch een concrete bijdrage aan de energietransitie leveren en profiteren van het hebben van “eigen” zonnepanelen. Daarnaast verhoogt de mogelijkheid om deel te nemen de acceptatiegraad van nieuw te realiseren projecten en versterkt het de individuele ambitie om verder te verduurzamen. We zien dat deelnemers in de coöperatie vervolgens ook in eigen woning of wijk aan de slag gaan, elektrisch gaan rijden en/of van het gas af gaan. De voorziene afbouw van de salderingsregeling is niet van toepassing op dit model.

Het bestuur van Zon op Heemstede wordt door en uit de leden gekozen en werkt onbezoldigd. Voor meer informatie verwijst ik graag naar de website www.zonopheemstede.nl

Helaas ben ik komende week afwezig, anders zou ik graag gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken. Niettemin geef ik desgewenst graag telefonisch een nadere toelichting op bovenstaande.

Met vriendelijke groeten

Voorzitter Coöperatie Zon op Heemstede,
namens het bestuur

voorzitter@zonopheemstede.nl
Tel.

Zon op Heemstede Coöperatie U.A.
Oude Posthuisstraat 46
2101 RD Heemstede